

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"קִשָּׁה לְזוּגָם (אֶת הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה), כְּקָרִיעַת יַם סוּף"

עַל הַכְּתוּב (סוּפָה ב'): "...קִשָּׁה לְזוּגָם (אֶת הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה), כְּקָרִיעַת יַם סוּף". הַקִּשָּׁה עַל-כֵּן הִזְהָר הַקְּדוּשׁ וְאָמַר (תְּרוּמָה קע'): וְכִי קָרִיעַת יַם סוּף הִיְתָה קִשָּׁה לְפָנַי הַקֵּב"ה? וְהָרִי כְּתוּב שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ (נְחוּם א', ד'): "גֹּעֵר בַּיָּם וַיִּבְשֶׁהוּ וְכָל הַנְּהָרוֹת הִחְרִיב".

אֲלָא, מִתְרַץ הִזְהָר הַקְּדוּשׁ וְאָמַר: כְּמוֹ שֶׁבְּקָרִיעַת יַם סוּף קִטְרַג הַשֶּׁטֶן וְחִבְרַת מְרַעֲיוֹ עַל יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר לְפָנַי הַקֵּב"ה: "מָה נִשְׁתַּנוּ אֵלּוּ מֵאֵלּוּ? (הָרִי) הִלְלוּ(=הַמְצַרִּים) עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְהִלְלוּ(=יִשְׂרָאֵל) עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה". וּמִצֵּד זֶה הָיָה קִשָּׁה כְּבִיכּוֹל לְהַקֵּב"ה לְעִבּוֹר עַל שׁוֹרֵת הַדִּין, כִּי "מִלֶּךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אַרְצִי"(=דְּהִינוּ שְׁהַמֶּלֶךְ/הַקֵּב"ה) חָיֵב לְעִשׂוֹת דִּין וּמִשְׁפַּט צָדֵק, וְאֵל לֹא לְהַפְלוֹת וּלְהִיטִיב עִם יִשְׂרָאֵל שְׁחָטְאוּ.

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חו"ל: "...קִשָּׁה לְזוּגָם (אֶת הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה), כְּקָרִיעַת יַם סוּף". שְׂכָן, הַזְיוּג שֶׁל אִישׁ וְאִשָּׁה הוּא דָבָר נִשְׁגָּב מְאֹד, וְעַל-כֵּן מִתְעוֹרְרִים דִּינִים וּמְקַטְרָגִים כְּדֵי לְמַנוּעַ אֶת הַזְיוּג.

(כְּבָר הִבְאֵנוּ מָה שְׁמִבּוֹאֵר בְּזִהָר הַקְּדוּשׁ, וְהָאִרְכּוֹ בְּזֶה הַמְּקוּבָּלִים, שְׁעַל-יְדֵי יַחֲוֹד הַחֶתֶן וְהַפְּלָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, נַעֲשֵׂה יַחֲוֹד לְמַעֲלָה בֵּין הַקֵּב"ה לְבֵין הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה. וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּסִידוֹר "קוֹל יַעֲקֹב" לְהַרְהִי"ק הַמְּקוּבָּל הָאֱלֹקִי מֵהַר"י קַאפִּיל (דף צב'): "...חֶתֶן וְכִלָּה הוּא דוּגְמַת זְעִיר אֲנַפִּין וְנוֹקְבָא(=הַקֵּב"ה וְהַשְּׂכִינָה), שֶׁהֵם מִמֶּשׁ חֶתֶן וְכִלָּה שֶׁל מַעֲלָה, כְּנֹדַע...).

אִם כֵּן, וּמִצֻּת הַנִּישׁוּאִין מְעוֹרְרַת אֶת הַדִּינִים וְהַמְקַטְרָגִים, צְרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, אִיךְ מְכַנְיַעִים אֶת כּוֹחוֹת רְשָׁע אֵלּוּ?

בְּעֵינַי זֶה אָמַר ה' אֱמִרֵי יוֹסֵף", בְּשֵׁם הַמְּקוּבָּל הָאֱלֹקִי רַבִּי צְבִי הִירֵשׁ מִזִּידִיטְשׁוּב זִיע"א: יְדוּעַ וּמְפּוֹרָסִם שֶׁהֵשֵׁם הַמֶּלֶא שֶׁל הַקֵּב"ה - "יְהוּה" - הוּא שֵׁם שֶׁל חֶסֶד וְרַחֲמִים גְּמוּרִים. לְעוֹמַת זֹאת, הֵשֵׁם שֶׁל הַקֵּב"ה - "אֱלֹהִים" - הוּא שֵׁם שֶׁל מִידַת הַדִּין. לְכֵן, כְּדֵי לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּינִים מֵהֵשֵׁם "אֱלֹהִים"(=כְּדֵי לְהַפְּוֹךְ גְּזִירוֹת רַעוֹת לְגִזְרוֹת טוֹבוֹת), צְרִיכִים לְחַלֵּק לְשָׁנִים אֶת הֵשֵׁם "אֱלֹהִים", שֶׁהוּא, כְּאָמַר, שֶׁרֵשׁ מִידַת הַדִּין. וּמֵאַחַר וְהֵשֵׁם "אֱלֹהִים" הוּא בְּגִימְטְרִיָּה 86, הֵנָּה כְּשֶׁנִּחְלְקוּ לְשָׁנִים נִקְבַּל 43, שֶׁהֵם גִּימְטְרִיָּה שֶׁל "טוֹב יְהוּה", שֶׁהוּא מִידַת הַרַחֲמִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט'): "טוֹב יְהוּה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו". וְעַל-כֵּן רָמְזוּ הַכְּתוּב בְּתִהִלִּים (ס"ה, י'): "פִּלְג אֱלֹהִים מֵלֵא מַיִם". "פִּלְג אֱלֹהִים" - כְּאִשֶּׁר נִפְלַג(=נִחְלַק) אֶת הֵשֵׁם "אֱלֹהִים" לְשָׁנִים, נִקְבַּל "מֵלֵא מַיִם" - יִתְמַלֵּא הָעוֹלָם בְּשִׁפְעַ שֶׁל חֶסֶד, הַנִּקְרָא מַיִם.

לְפִי הָאָמַר לְעִיל, יֵשׁ לוֹמַר, שְׁעַל-יְדֵי שֶׁהָאָדָם מִכִּיר בְּשִׁפְלוֹת עֲצָמוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכָּה, כִּי אֵז מִתְקַיֵּם אֲצֵלוֹ - "וּבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה" - עַל-יְדֵי "רוּחַ נִשְׁבָּרָה" הָאָדָם שׁוֹבֵר אֶת הֵשֵׁם "אֱלֹהִים"(=86) וּמִחְלָקוֹ לְשָׁנִים, וְעַל-יְדֵי כֵּן מִקְבַּל 43, שֶׁהוּא כְּאָמַר גִּימְטְרִיָּה שֶׁל "טוֹב יְהוּה", וְכֵן מִמְתִּיק מַעֲלִיו אֶת הַדִּין וְהוֹפְכוֹ לְטוֹב.

עַל-פִּי הָאָמַר, יֵאִיר לָנוּ גַם לְהַבִּין אֶת מִנְהַג יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַחֶתֶן שׁוֹבֵר כּוֹס תַּחַת הַחוּפָּה. שְׁהָרִי, לְכַאוּרָה, צְרִיךְ לְשַׁאוֹל מָה הַטַּעַם שֶׁהַחֶתֶן שׁוֹבֵר בְּעַת הַחוּפָּה כּוֹס שֶׁל זְכוּכִית?

וַיֵּשׁ לוֹמַר, שְׁמִקּוֹר מִנְהַג זֶה הוּא בְּגִמְטְרָא (בְּרִכוֹת לא'): "רַב אֲשֵׁי עֶבֶד הַלּוּלָא לְבָרִיָּה, חֲזוּנְהוּ לְרַבְנָן דְּהוּוּ קָא בְּדַחֵי טוֹבָא, אֵייתִי כְּסָא דְּזוּגִיתָא חִיּוּרְתָא וְתַבְרָ קְמִיָּהוּ וְאִיעֲצִיבוּ" (=רַב אֲשֵׁי עֲשֵׂה חֲתוּנָה לְבָנוּ, וְרָאָה שֶׁהַחֲכָמִים הָיוּ שְׂמִיחִים מְאֹד. לָקַח כּוֹס שֶׁל זְכוּכִית וְשָׁבַר לְפָנֵיהֶם, וְעַל-יְדֵי כֵּן הִתְעַצְּבוּ). וְכַתְּבוּ עַל-כֵּן ה' תּוֹסְפוֹת": "מִכָּאֵן נִהְגוּ לְשָׁבַר זְכוּכִית בְּנִישׁוּאִין". וּבְפִשְׁטוֹת, הַטַּעַם לְשִׁבִירַת הַכּוֹס הוּא כְּדֵי "לְשַׁבֵּר" קִצְתָּ אֶת הַשְּׂמִחָה, כְּדֵי לְזַכּוֹר אֶת חֶרְבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וּלְקַיֵּם אֶת הַפְּסוּק: "אִם אֲשַׁכַּחְךָ יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי תִדְבַק לְשׁוֹנֵי לְחֻפֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֶכִי, אִם לֹא אַעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמִחָתִי".

אולם, יש לומר טעם נוסף. שהרי, הבאנו לעיל שקשה זיווגו של האדם פקריעת ים סוף, משום שמתעוררים עליו קטרוגים ודינים. על-כן, כדי להמתיק את הדין שוברים כוס (=86), שהיא בגמטריה "אלהים" (=86), ועל-ידי כך מתחלק כאמור שם "אלהים" לשנים, ומקבלים "טוב יהוה".

יש עוד לומר: הנה כאשר שוברים את אותיות "כוס" לשנים: כו' (=20) לשנים מקבלים י', את האות ו' (=6) לשנים מקבלים ג' (=3), ואת האות ס' (=60) שוברים לשנים מקבלים ל' (=30) - הרי שקבלנו אותיות "יגל", לרמז על "יגל יעקב ישמח ישראל". אולם, יש לנו לשאול, מדוע שוברים את הכוס דוקא בשעת החופה? בספר "נר לישראל" מבואר ענין זה על-פי מה שאמרו חז"ל בגמרא (סוטה יז): " (דרש) רבי עקיבא: איש ואשה זכו - שכינה ביניהן". ופרש רש"י, שפונת רבי עקיבא "שכינה ביניהן", היא ששם יה' ביניהם - י' אצל איש ו-ה' אצל אשה. אם כך, עדין חסרות האותיות וה', כדי להשלים את שם הקב"ה (יהוה).

יש לומר, שאותיות וה' החסרות משם יהוה נשלמות תחת החופה של החתן והכלה. שהרי, באותיות חופה יש אותיות וה'. אולם, יש אותיות "פח", המפרידות בין אותיות וה'. לכן שובר החתן את הפח/הכוס בתוך החופה, כדי שישארו אותיות וה', ועל-ידי כך יתיחדו אותיות יה של האיש והאשה, עם אותיות וה' של החופה, להשלים את שם הוי"ה במלואו (יהוה). וזהו שכתוב "הפח נשבר, ואנחנו נמלטנו עזרנו בשם יהוה...". דהינו, שבירת הפח/הכוס עזר לנו בשם יהוה (להשלימו), ועל-ידי כך נמלטנו מאותם המקטרגים והמשיטנים על הזיווג. (עפ"י "משוש דודים להרה"ק פינתס פרידמן")
"ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים"

חז"ל אומרים בגמרא (פסחים קיח): "קשין מזונותיו של האדם פקריעת ים סוף". וכן עוד למדנו בגמרא בענין זיווגו של האדם (סוטה ב'): "אמר רבה בר בר חנה, אמר רבי יוחנן: וקשין (=וקשה) לזוגן (את האיש ואת האשה) פקריעת ים סוף". ולכאורה, שואל הרה"ק רבי בונים מפשיסחא זיע"א, מה הקשר בין שני ענינים אלו - פרנסה וזיווג - לקריעת ים סוף? מדוע דוקא שני אלו דומים לנס קריעת ים סוף? והסביר הרה"ק רבי בונים מפשיסחא ואמר, שפאשר עמדו ישראל על ים סוף, הם היו במלכות. מצד אחד היו המצרים שרדפו אחריהם, ומצד שני היה הים שהשתרע לפניהם. וברור הוא שישראל קיוו שהקב"ה יושיע ויצילם בדרךים שונות על-ידי שיברח את המצרים, או שימטיר עליהם משמים גפרית ואש, כמו שהמטיר על סדום וכדומה. אבל לנס פזה שהקב"ה יבקע את הים שלפניהם לשנים-עשר שבילים, ושהם ילכו בתוך הים ביבשה - זה לא עלה על דעתם כלל וכלל. ענין מיוחד זה מצוי גם בזיווגו של אדם ובפריסתו. שכן, האדם הריהו חושב על אפשרויות שונות של הצעות וישועות, ומתכנן ומסדר תוכניות רבות ומשונות. אך תמיד באה הישועה מהכיוון הכי לא צפוי שאפשר, באופן שלא עלה על דעתו כלל. לכן אמרו חז"ל, שקשים מזונותיו וזיווגו של האדם פקריעת ים סוף...
"אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' ויאמרו לאמר אשירה לה"

פעם, בשבת שירה, התארח רב מפורסם אצל הרה"ק מרוזין זיע"א. ביום שבת קדש, בעת שישב הרה"ק מרוזין בסעודת היום, שאל אותו הרב האורח, איך אפשר להסביר את דברי חז"ל, שאמרו ב"פרק שירה", שכל מיני חיות ובהמות, ואפילו מהגרועים שבהן, כמו הכלבים, אומרים שירה לפני ה' יתברך. והלא - הקשה הרב - אין חיות אלו בעלות יכולת דיבור, ואיך יכולים הם להגיד שירה לפני ה' יתברך? ענה לו הרה"ק מרוזין ואמר: דע לך, שעל כל דבר שבעולם (דומם, צומח, חי ומדבר), יש מלאכים למעלה הממונים עליו. ולכן, כשאמרו חז"ל, שכל בעלי החיים אומרים שירה לפני ה', התכוונו שלא הם עצמם שרים, אלא המלאכים הממונים עליהם, שהם שליחים של אותם בעלי חיים, הם שאומרים שירה לפני הקב"ה. והוסיף ואמר לו הרה"ק מרוזין, שגם כל מלאך, הממונה על כל אומה ואומה בעולם הזה, אומר שירה לפני ה' יתברך. חוץ מישראל, שאין להם מלאך ממונה, כי הם מונהגים ומושגחים ישירות על ה' יתברך. ולכן, הם בעצמם צריכים לומר שירה לה', כל אחד עבור עצמו.

ולכן, מי שיכול בעצמו לומר שירה, מה טוב. אך מי שהוא אדם פשוט, ואינו יודע לומר שירה בעצמו, יתקשר באמונה בצדיק הדור, והצדיק יאמר שירה בשבילו ויבוא על תיקונו. אבל, הוסיף הצדיק, מי שלא אומר שירה לפני ה' יתברך, ולא מתקשר באמונה בצדיק הדור, שיאמר בשבילו שירה, גרוע יותר מכלב, חלילה. שהרי, לכלב יש מלאך שליח, שאומר בשבילו שירה, ולאדם זה אין. (אמר רבי אליעזר: כל העוסק ב"פרק שירה" בכל יום, אני מעיד עליו שהוא בן עולם הבא, וזוכה ללמוד וללמד, ותלמודו מתקים בידו, וניצול מיצר הרע, וזוכה לימות המשיח. (ספר "באר מים חיים" בראשית א').

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיָּבֹאוּ מִרְתָּה וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁתֵּת מִיָּם מִמֶּרְהָ כִּי מָרִים הֵם... וַיִּצְעַק (מֹשֶׁה) אֶל ה', וַיֹּרְהוּ ה' עֵץ וַיִּשְׁלַף אֶל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

על הכתוב, "וַיָּבֹאוּ מִרְתָּה וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁתֵּת מִיָּם מִמֶּרְהָ כִּי מָרִים הֵם", אומר ה' "ישמח משה" ("כי תצא" קיז), שהמרים המרים רומזים על הדינים המתעוררים על ישראל, חלילה, מחמת העונות. ומוסיף הוא ואומר, שאותם עונות גורמים גם לפירוד בשם ה' יתברך (יהוה).

על-כן, אומר ה' "ישמח משה", כדי לתקן ענין זה, ולהמתיק את הדינים מעלינו, צריך לעשות תשובה, ולעסוק בתורה הקדושה. שכן, על-ידי כך מתבררים ומיחדים את שם "יהוה". וכפי דבריו הקדושים: "וגם ידוע (שה) עונות מפרידין (את) אותיות הוי"ה, וכמו שפרשו (חז"ל את הכתוב) 'למה ה' תעמד ברחוק' (תהילים י', א'). (דהינו, למה אותיות השם – יהוה – נפרדות, ועומדות במרחק זו מזו?). ו(אולם) התשובה (שעושים ישראל) הוא יחוד (=חיבור) שם הוי"ה, וכמו שכתוב בספרים: מאי תשובה? (לומר לך, שתשובה היא אותיות) תשוב ה' (להשיב את שם ה', שיהיה מלא). והוא (=וזהו ש) מבואר בזהר הקדוש (ח"ב, ס' ע"ב): "ויורהו ה' עץ וישלף אל המים וימתקו המים", דעין (=היא התורה שנקראת 'עץ חיים'), הינו (שהעוסקים בה, עושים) יחוד הוי"ה".

בענין זה של מיתוק הדינים, כותב הרה"ק רבי יצחק מראדוויל זיע"א ("אור יצחק", ויגש"), שהשם "אלהים", הוא שם של מידת הדין, כמו שכתוב (בראשית יט', כט): "ויהי בשחת (=החריב) אלהים את ערי הכפר (סדם)". אך לעומת זאת השם "אל", שהוא חלק משם אלהים, הוא שם של חסד, כמו שכתוב בתהילים (נב, ג): "חסד אל כל היום". ומכאן, שאותיות הים האחרונות משם אלהים הם דין גמור, ובאותיות אלו (=הים) הכה הקב"ה את מצרים בקריעת ים סוף, כמו שכתוב: "וישב ה' עליהם (=על המצרים) את מי הים...".

לפי זה יאיר לנו להבין מה שאמר הקב"ה למשה בקריעת ים-סוף: "ואתה הרים את מטף ונטה את ירך על הים ובקעהו, ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה". שכאן רמז הקב"ה למשה שיבקע ויחלק את אותיות אלהים (ונטה את ירך על הים ובקעהו), כדי להכניע את האותיות הים מהשם "אלהים", הרומזות לדין, ויתגלה השם "אל", שהוא חסד גמור – ועל-ידי כך ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה".

ועל-כך אמר נעים זמירות ישראל בהלל (תהילים קיד, ג): "הים ראה וינס היסן ראה וינס". "הים ראה וינס" – ג' האותיות "הים" מהשם "אלהים" (הרומזות כאמור על הדין) נסו מפני ישראל וחלו על המצרים, והטעם לכך הוא: כיון ש"הירדן יסב לאחור" – ה"ירדן", הרומז למידת הדין (=ירדן' – "ירד יד") "יסב לאחור" – הדין נסוג לאחור, ואז נתגלה החסד לישראל, והם עברו בתוך הים ביבשה.

על-כך רמז בלעם הרשע, באומרו (במדבר כג, כב): "אל מוציאם ממצרים" – בני ישראל יצאו ממצרים על-ידי שקרע להם הקב"ה את הים מהשם "אלהים", ונשאר שם רק 'אל', שם החסד, ועל-ידי כך יצאו ממצרים.

"אמר אויב ארדף אשיג אחלק שלל"

צריך לדעת, שכאשר יש לאדם רכוש רב (=כסף וזהב), רודף אחריו יצר הרע כדי להכשילו. וזאת, כדי שישתמש האדם עם כספו לשם תענוגות העולם הזה, ולא לשם שמים. וכפי שרומז הכתוב: "אמר אויב ארדף אשיג אחלק שלל תמלאמו נפשי אריק חרבי תורישמו ידי". דהינו, כיון שיש לאדם כסף וזהב (=שלל רב), אז מיד "אמר אויב" – הוא היצר הרע – "ארדף אשיג אחלק שלל". כלומר, ארדוף אחר האדם, כדי ללכוד את שללו, כספו וזהבו, כדי שישתמש בהם לענייני העולם הזה (בתים מפוארים, מכוניות נוצצות, בילויים וטיולים), כדי שבסופו "אריק חרבי תורישמו ידי" – להמיתו לחיי העולם הבא.

על-כן, העצה היעוצה כדי להנצל מהיצר הרע היא, כמו שאמרנו, להשתמש בכסף ובהב שנתן לנו הקב"ה

לְעִבּוּדְתוֹ יִתְבַּרְךָ (=קיום תורה ומצוות).

כפי שמצינו בפרשה. שהרי, כאשר אמר "פרעה", הוא היצר הרע, "ארדה אשיג אחלק שלל תמלאמו נפשי אריק חרבי" – כדי להטביע את ישראל "במים הודונים" של העולם הזה – מה עשה הקב"ה כדי להצילם? קרע להם את הים, בזכות שעתידים לקבל התורה. וזאת, כמו שכתוב במדרש (ילקוט שמעוני, "בשלה"): "והמים להם חמה מימינם ומשמאלם, בשעה שירדו ישראל לים, ירד המלאך גבריאל עמהם והקיפם ושמרם בחומה. והיה מכריז למים. למים שבצד ימין היה אומר: הנהרו מישראל, שעתידים לקבל התורה מימינו של הקב"ה". דהינו, בזכות התורה, הקב"ה מציל את ישראל מ"פרעה", הוא היצר הרע. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) מסירות-נפש על השבת

סיפורים רבים מספרים על מסירות נפשם של יהודים בעתות האיקמה והצרות על שמירת השבת. לפנינו סיפור מפעים על יהודי צדיק בשם ר' יצחק איזיק הכהן רוט זצ"ל, שהיה שוחט בקהילת בוכנאי בגאליציה. עם פרוץ המלחמה העולמית התגלגל ר' יצחק איזיק לרוסיה, ומשם גרש לסיביר. הסיפור שלפנינו מסופר על-ידי בנו, הרב אברהם שלמה שליט"א, ששהה עמו יחד בערבות סיביר, בהיותו ילד קטן: עיקר הנסיונות בסיביר היו על שמירת שבת. אבי הצדיק לא היה מוכן לשמוע כלל על עבודה בשבת. הוא הודיע לכלם שיהיה מה שיהיה, הוא בשבת לא יעבוד. האנשים הסתכלו עליו כלא מאמינים. הם ידעו את הצפוי למי שייעזר לעבור על הפקודות מלמעלה. אך הוא בשלו - "הוא לא יעבוד בשבת". לפני השבת הראשונה התגבשה קבוצת חרדים, ואבי אמר להם שיעור בהלכות שבת, כיצד לעשות שלא להיפשל במלאכות שבת דאורייתא, כיצד לחטוב עצים בצורה שלא יעברו על מלאכה גמורה מן התורה, כיצד לסדר את ערימות העצים בלא לעבור על מלאכת "מעמר". ואכן, כל הקבוצה השתדלה כפי יכולתה לנהוג כך.

הם היו משתדלים להספיק בימות החול יותר מההקצבה שאותה היו אמורים לחטוב כל יום, כך שבשבת היו צריכים רק לסחוב את העצים שכביכול קצצו באותו היום. הוא למד אותם ליחד את העצים מבעוד יום לשיבה, כך שגם לא תהיה בעיה של "מוקצה", אבל הוא עצמו אפילו מלאכה מדרבנן לא הסכים לעשות. כך עברו עליו שבעה עשר חודשים במחנה עבודה בסיביר, בלא שיעשה אפילו פעם אחת מלאכה בשבת.

בינתיים הגיע החורף, ובסיביר כמו בסיביר, הקור הגיע ל 40 ואפילו ל 50 מעלות מינוס, ולא היה שניף לצאת החוצה מהבית. על גופם היו הבגדים שהביאו מהבית, ומשלוח הביגוד המיוחד לסיביר עדין לא הגיע. וכך הרויח אבי שלא היה צריך לצאת לעבודה כל עוד לא הגיעו הבגדים.

והנה, ביום חורפי אחד, מודיעים כי הבגדים בדרך, והחלוקה תהיה בשבת הקרובה. ואכן, בשבת העמיד המפקד את כלם בשורה, וצוה על כל אחד שקבל חבילת בגדים שפזו לחתום ולאשר את הקבלה. אבי הודיע כי אינו מוכן לחתום בשום פנים ואופן. חבריו וידידיו התחננו לפניו כי לכל הפחות יעשה איזה קשקוש בשינוי, ושלם יהיו שתי אותיות, אך הוא בשלו. כאשר המפקד אמר לו לחתום, אמר כי אינו יודע לחתום. המפקד האדים מפעס, ואמר שיחתום בלשון שהוא יודע, אפילו באידיש, ובלבד שיחתום. אך הוא סרב בכל תוקף. כשהמפקד רתח מזעם והבין כי היהודי מסרב לחתום בשל השבת, אמר לו אבי: אדוני המפקד, מה שאין הכרח לעשות דוקא בשבת לא אעשה בשבת. ולחתום הרי אפשר גם לאחר השבת...

המפקד, בשומעו את הדברים, עלתה בו חמתו להשחית, והוא הזהיר את אבי כי אם לא יחתום יהיה סופו רע ומר, ובינתיים הורה לו ללכת מעל פניו, תוך כדי שהוא מתירה בו, שעוד יראה שכל הענין לא השתלם לו. כשחזר אבא הביתה היינו כלנו בחד, בבית נשמעו בכיות מפל עבר. ידענו שזה רק ענין של זמן עד שיבוא ה-ק.ג.ב ויקח אותו אל הבלתי נודע. אך אבא הסה אותנו ואמר: "ילדים, היום שבת!". הוא התישב ליד השלחן, ואמר דברי תורה ושר זמירות, כמו בשבת רגילה. בשעה 3 לפנות בקר נשמעו דפיקות רמות על הדלת, ובבית פרצה יללה נוראה, אותה לא אשכח עד יומי האחרון. ידענו כי פעת נפרד מאבא, בנראה לעולמים. אבא קם מהר ממיטתו, נטל את ידיו והתלבש, ואז נגש אלינו ומסר לנו דברי צוה קצרים, וכה אמר: "הבטיחו לי להיות יהודים טובים, וכשתגמר המלחמה תראו ללמוד בישיבות קדושות". ואז קם והלך לפתוח את הדלת... ובדלת עמד להפתעתנו יהודי רחוק משמירת תורה ומצוות, אחד שהיה ממקורבי המפקד הרשע. מיד פנה לאבינו בזעקה: ר' איזיק, ר' איזיק, יש בורא לעולם!

הסיפור שהיה בפיו עבר על כל דמיון. הוא ספר כי הוא גר בשכונת למפקד, ולפני שהמפקד הלך לישון, אמר לו כי מחר בבקר יהיה זה סופו של היהודי. אך לאותו מפקד היתה סבתא יהודיה, ובאמצע הלילה היא הגיעה אליו בחלום, והתרתה בו שלא יעז לפגוע באותו יהודי. החלום נשנה שלש פעמים, ובכל פעם הוסיפה סבתא אזהרות חמורות, כי אם תיפול שעה אחת מראשו, רע ומר יהיה גורלו. המפקד קם מבוהל, והעיר את שכנו היהודי, וספר לו את החלום הנורא שחלם זה עתה, והורה לו ללכת לאבא, ולומר לו כי בפעם הזאת הוא מוחל על עלבונו, אך מכאן ואילך שלא יפר את פיו ויעבוד בנאמנות. את אנחת הרוחה שהיתה בבית אי-אפשר היה לתאר, הרגשנו כי

אבא חזר אלינו ממנות לחיים... שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!